

زندگینامه و آثار ملا عبدالسلام آخوندزاده آذربایجانی از مشاهیر جمهوری آذربایجان

طی دویست سال اخیر روحانیون در رشد و ترقی و توسعه تمامی اقوام قفقاز از جمله آذربایجان نقش مهمی داشته اند. یکی از آنها دانشمند و اسلام شناس مشهور و روحانی معروف ملاعبدالسلام آخوندزاده از روحانیونی است که در قفقاز به درجه شیخ الاسلامی رسید.

به گزارش آران نیوز: ملا عبدالسلام آخوندزاده آذربایجانی 154 سال قبل در ۱۸۴۳م [۱۲۲۳ شمسی] در شهر سلیمان آذربایجان در یک خانواده روحانی متولد شد. او نزد پدر خویش تحصیل علوم کرد و در مدت کوتاهی خواندن و نوشتن به زبانهای عربی و فارسی را آموخت. کتابخانه بزرگ پدرش مدرسه او گردید. وی با بهره گیری از همین کتابخانه امکان یافت در سن جوانی قرآن را بیاموزد و در همین کتابخانه با آثار پرارزش و گوناگون در موضوعات تاریخ و فلسفه اسلام آشنا شد. وی با تحصیل در مدرسه دینی سلیمان اطلاعات علمی خود را گسترش داد و تعمیق بخشید.

در سال ۱۸۶۱م [۱۲۴۱ ش] به تفلیس رفت و در مدرسه دینی وابسته به اداره روحانی مسلمانان قفقاز به تدریس زبانهای عربی و فارسی پرداخت. عبدالسلام معلم در همین مدرسه به مدت هفت سال به آموزش علوم اسلامی و زبانهای فارسی و عربی پرداخت و با تبلیغ و تدریس نسل حاضر را با عقاید اسلامی آشنا ساخت. عبدالسلام آخوندزاده در سال ۱۸۷۸م [۱۲۵۸ ش] از طرف سمیناری گوری گرجستان دعوت به کار شد و در این مدرسه به عنوان مدرس زبان آذربایجانی و علوم شریعت به فعالیت پرداخت و صدها جوان را با علوم قرآنی و شریعت آشنا ساخت. در سایه زحمات و فداکاری وی نسل جدیدی از افراد کاملاً آشنا با علوم اسلامی و بخصوص تشیع تقدیم آذربایجان شد.

به خاطر همه این کوششها، عبدالسلام متجاوز از یک قرن پیش یعنی در سال ۱۸۹۴م [۱۲۷۴ ش] زمانی که هنوز ۵۱ سال بیشتر نداشت به درجه شیخ الاسلامی رسید. عبدالسلام آخوندزاده یکی از نخستین آذربایجانیانی است که در قفقاز به این درجه عالی دینی رسید. او همچنین در همین سال به ریاست اداره روحانی مسلمانان قفقاز در تفلیس برگزیده شد و تا آخر عمر در این سمت فعالیت کرد.

شیخ الاسلام عبدالسلام آخوندزاده آذربایجانی در ۱۸ نوامبر ۱۹۰۷م [۲۷ آبان ۱۲۸۷ ش] در شهر تفلیس وفات یافت.

عبدالسلام آخوندزاده دارای آثار علمی زیادی بوده که تاکنون حفظ و نگهداری شده است.

آثار وی می توان وعظ و نصیحت در 1903م [1283 ش]، رساله الاحکام، عمده الاحکام کتاب معلم اطفال را نام برد.

همه این آثار با استناد به تاریخ اسلام، کلام و نصایح پیامبر اسلام (ص) نوشته شده است. کتاب تاریخ پیغمبران مقدس از میان تمامی آثار عبدالسلام آخوندزاده در موضوع اسلام، جایی ویژه دارد. این اثر ارزشمند در 1892م [1272 ش] نوشته شد و در سالهای 1893م، 1901م، 1993م در باکو به صورت کتاب منتشر شد. در این اثر ارزشمند که یک مقدمه و دو فصل را در برمی گیرد نگاهی علمی به تاریخ دوران آدم تا خاتم (ص) افکنده شده و تولد، راه زندگی، باور و اعتقاد، هابیل و قابیل و پیغمبرانی چون نوح، ابراهیم، اسماعیل و یوسف منعکس شده است.

عبدالسلام آخوندزاده همچنین حیات پرمعنا و پر از حوادث حضرت پیغمبر (ص) و مبارزات بزرگ و آموزنده وی را مطالعه و جمعبندی نموده است.

کتاب تاریخ پیغمبران مقدس هنوز هم در آذربایجان به عنوان اثری علمی و منبعی در پژوهشهای تاریخی و تاریخ اسلام دارای ارزش والایی است.

انتهای پیام/...ا